

Lærere til Bogeskolen; og at der i høj Grad er Trang, og at det er Alvor dermed, se vi ogsaa af, at den ærede Minister foreslaar, at Anstalten skal ligge i Sjælland, hvor han mener, og deri har han sikkert Ret, at der er den største Trang til Bogelærere til Stede. Jeg kan imidlertid ikke nægte, at jeg tror ikke, at de Lærere, som ville blive uddannede ved dette Statsseminarium, særlig ville give sig af med Bogundervisningen. Den ærede sidste Taler var stærkt inde paa, at der er Trang til en saadan Anstalt for fattige Kvinder eller for mindre bemidlede Kvinder, men han maa ikke glemme, at det egentlig, om jeg saa maa sige, kun er en Draabe i Havet i saa Henseende. Hvorledes vil han saa dem derhen? Man er vel nødt til at holde Optagelsesprøve ligesom ved Statsseminariet og altsaa ogsaa nødt til at vælge de bedst uddannede, og det er vel ikke altid de fattige Kvinder. Det forekommer mig altsaa, at heller ikke den Grund er tilstrækkelig vægtig til at sige, at der er en ubetinget Trang til en saadan Anstalt. Men saa var der det, at det var til Bogeskolerne, at disse Lærere skulde uddannes. Naar man nu gaar ud fra, og det gjorde begge de ærede Talere, der før mig havde Ordet, at de, da de blive uddannede ved en Statsfcole, ville blive særlig søgte, ville de fortrinnsvis søge ind til de større Byer og København, hvor der fremdeles er Trang til eksaminerede Lærere. Der er f. Eks. i Odense en Mængde private Skoler med en Mængde Lærere, men de ere alle sammen ueksaminerede, vel sagtens paa Grund af, at man ikke har kunnet faa eksaminerede Lærere. Jeg tror netop, at de Lærere, som saa den Uddannelse, her er Tale om, fortrinnsvis ville gaa ind i bedre Stillinger, og ikke gaa ned til Bogeskoler. Den ærede sidste Taler var, saa vidt jeg forstod ham, ikke uenig med mig i det Punkt; heller ikke han mente, at de Lærere, som blive uddannede ved den Statsfcole, her er Tale om, fortrinnsvis ville søge ud paa Landet. Jeg erkender imidlertid, at der er overordentlig Trang til Bogeskolelærere, og jeg vil endogsaa sige, at skulle vi virkelig give vor Skoleundervisning et Stød fremad, er det vistnok den eneste fremkommelige Vej. Thi vi maa huse paa, at Kommunerne ere ved at blive temmelig bebyrdede, og navnlig ikke mindst Kommunerne i Hedeamterne og de vesthyffe Amter paa Grund af det store Beboelse og den spredte Befolkning, den kræver forholdsvis mange Skoler. Det gaar ikke an at vedtage en Skolelov, som ligner den, der her foreligger, naar den vilde kræve meget store Udgifter

fra Kommunerne, det gaar ikke an for Tiden; derimod er det sikkert, at et vel indrettet Bogeskolevæsen vilde give et ganske overordentligt Stød fremad. Hvad er det nemlig, som tynger vort Almueskolevæsen? Det er Sammenblandingen. Almueskolen er, som bekendt, kun delt i to Klasser. I den første Klasse sidder der Børn, som i Reglen ere fra 7—10 Aar — jeg ved meget vel, at naar de ere fyldte 10 Aar, blive de omflyttede. En Lærer sidder med 30—40 Børn i en Klasse, og deraf er der en Tredjedel eller en Fjerdedel — det kan jo være en Del forskelligt — som ikke kunne læse, ja, mange kende ikke Bogstaverne, kunne ikke læse Tal og ikke skrive. Nu gad jeg dog spørge, om selv den bedste og ivrigste Lærer — jeg erkender, at der er enkelte, der kunne udrette forbausende Ting, som jo ogsaa den første ærede Taler med sit Kendskab til Tingene omtalte, det er noget, jeg ogsaa kender — kan undervise en 30—40 Børn samlede, hvoraf en Tredjedel eller en Fjerdedel ikke kunne Bogstaverne, ikke kunne læse, ikke skrive og ikke tælle. Hvordan skal han kunne undervise disse 10—12 Stykker, som gerne kunde fordre hele hans Kraft, samtidig med de andre? Det forekommer mig at være umuligt. Naar de saa komme i næste Klasse, er der igen her en Vanfærlighed. Der sidde de fra 10 Aars Alderen til 14 Aars Alderen, og de skulle Aar efter Aar høre de samme Lektier, de samme Næmser gentagne. De ældre kunne det allerede, men det er nødvendigt, at yngre saa det gennemgaaet. Det bliver en utilfredsstillende Undervisning, og det er derfor ogsaa et Faktum, at mange af Skolens bedste Kræfter — det er vist ikke de daarligste Kræfter — kaste sig dels over Landbrug, dels over Husflid, dels over Forfattervirksomhed og dels over Politik, fordi de føle med sig selv, at de ikke kunne give en tilfredsstillende Undervisning, der tilfredsstiller vor Tids Krav. Vor Tid kræver mere end tidligere, men Hjemmene give i mange Maader ikke mere, endogsaa mindre i den Henseende. For Eksempel med Hensyn til det at lære Børn at læse, var det indtil for nogen Tid tilbage de fleste Steder anset for en Stam at lade Børnene komme i Skole, uden at de kunde læse, men det er ikke mere Tilfældet. Nu komme de tit i Skolen uden at kende Bogstaverne, uden at kunne stave eller lægge sammen. Det er umuligt, at en Lærer kan gøre alt dette tilfredsstillende. Kunde vi derfor faa Bogelærere ind her, kunde de tage Børnene fra 7—10 Aar i 2 Klasser, saa at man i den ene Klasse kan tage dem, der kunne noget, i den anden Klasse dem, der